

KAPET

Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift

Årgång 16, nummer 2, 2020

KAPET

Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift årgång 16, nummer 2, 2020

Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift handlar om pågående forskning inom Pedagogik, Pedagogiskt arbete, Didaktik och Specialpedagogik, huvudsakligen vid Karlstads universitet. Syftet med skriften är att ge en bild av forskningsverksamheten i Karlstad och att bidra till debatt inom utbildningsvetenskaplig forskning och praktik. Bidrag i form av artiklar, recensioner av avhandlingar eller annan aktuell litteratur och information från konferenser är välkomna.

Tidskriften har till och med 2018 som regel utkommit en gång per år. Från och med nummer 2019:1 har tidskriften övergått till löpande mottagning av manuskript under året och ambitionen om två nummer per år.

Bidrag till KAPET kan skrivas på svenska, andra nordiska språk eller engelska och skickas till redaktionssekreteraren. Tidskriften ges ut av Institutionen för Pedagogiska studier vid Karlstads universitet.

Ansvarig utgivare: Patrik Larsson

Redaktör: Maria Hjalmarsson (e-post: Maria.Hjalmarsson@kau.se)

Redaktionssekreterare: Kent Fredholm (e-post: Kent.Fredholm@kau.se)

Adress: Karlstads Pedagogiska Tidskrift, Institutionen för pedagogiska studier, Karlstads universitet, Universitetsgatan 2, 651 88 Karlstad.

e-ISSN: 2002-3979.

Texterna i tidskriften får kopieras för undervisningsändamål under förutsättning att författaren eller författarnas och tidskriftens namn finns med på kopiorna.

© författarna.

Fördelar och nackdelar med treterminssystem En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande

Emma Larsson
tekn. dr., gymnasielärare
Emmalarsson79@gmail.com

Catharina Tjernberg
fil. dr., universitetslektor
catharina.tjernberg@kau.se

Sammanfattning

Vi redovisar i denna rapport en genomlysning av kunskapsläget om skolsystem som har skolår med två respektive tre terminer. En analys av för- och nackdelar med treterminssystem jämfört med tvåterminssystem har gjorts i syfte att synliggöra vilka faktorer som påverkar elevers lärande. Flera av de undersökningar vi tagit del av indikerar att treterminssystem kan ha vissa fördelar, framför allt för elever med socioekonomiskt utsatt bakgrund, men det finns även undersökningar som tyder på det motsatta och någon entydig fördel med något av systemen tycks inte föreligga. Vi har även jämfört PISA-resultat från åtta länder med olika terminssystem (Estland, Finland, Frankrike, Japan, Portugal, Sverige, Storbritannien och USA) och kan konstatera att det inte finns några vetenskapliga belägg för att treterminssystem har några uppenbara fördelar gentemot det nu i Sverige rådande tvåterminssystemet. Vår analys visar således att det inte finns belägg för att flytta ledighetsveckor från sommarlovet till andra lov under terminen. Det finns däremot belägg för att lärandet kan förbättras om eleverna får mer tid tillsammans med professionellt skickliga lärare.

Nyckelord

treterminssystem, skolsystem, undervisning och lärande, lärarens betydelse

Inledning

Det svenska skolåret härstammar från folkskolans införande år 1842. Vid den tiden behövde barnen hjälpa till i jordbruket under sommarmånaderna och därför stängde skolorna under juni – augusti. På flera håll i landet förs nu diskussioner om hur läsåret skulle kunna anpassas efter dagens samhälle och hur man skulle kunna effektivisera lärandet för dagens skolelever. Ett förslag har varit att införa ett treterminssystem med kortare sommarlov i utbyte mot längre höst- och sportlov. I USA, England, Frankrike, Portugal och Japan är treterminssystem sedan långt tillbaka den gällande normen. I Sverige har Amerikanska gymnasiet¹ i Göteborg varit först ut med att införa modellen. Enligt skolans rektor, Peter Heddelin, är det inte antalet terminer som är det viktiga, utan att läsåret blir mer symmetriskt. Han menar att det handlar om att eleverna ska kunna hantera studieuppehållen. Malmö och Enköping är två kommuner som har undersökt möjligheterna att införa tre terminer i grundskolan. Malmö kommun fick dock avslag från utbildningsdepartementet i somras då deras förslag bröt mot skollagen. I denna rapport studeras och analyseras för- och nackdelar med treterminssystem gentemot tvåterminssystem. Vilka olika erfarenheter finns det i länder där systemet är etablerat? Finns det likheter och skillnader mellan hur olika länder lägger upp sina terminer? Vilken påverkan kan skolsystem, kulturella och samhällsliga strukturer ha för elevers lärande?

Bakgrund

I Sverige har ett treterminssystem redan införts vid Amerikanska gymnasiet i Göteborg och i Malmö arbetar den politiska ledningen med att ta fram ett förslag om tre terminer i grundskolan som inte bryter mot skollagen (Edling, 2019, 20 nov; Hjelm, 2020, 1 juli). Tanken är att antalet skoldagar ska vara det samma, men att sommarlovet kortas ner till förmån för längre höst- och sportlov. I en artikel som publicerats i webbtidningen Skolledaren (Edling, 2019) framgår att de som förespråkar ett kortare sommarlov menar att detta skulle gynna lärandet, genom att minska elevernas kunskapstapp. Vidare menar man att de elever som har svårt att uppnå målen skulle gynnas mest. Sara Wettergren, skolborgarråd i Malmö, framhåller i en intervju som presenteras i artikeln att ett kortare sommarlov framför allt skulle gynna barn i socioekonomiskt utsatta områden.

I en artikel publicerad i SVT nyheter framställs en mer nyanserad bild av att införa ett treterminssystem (Stjärned, 2019, 18 aug.). I artikeln presenteras en intervju med en av rektorerna för Amerikanska gymnasiet i Göteborg, Peter Heddelin, samt en intervju med Christian Lundahl som är professor i pedagogik vid Örebro universitet. Heddelin är inne på samma spår som Sara Wettergren, och menar att det långa sommarlovet i

---

¹ Amerikanska gymnasiet i Göteborg är en friskola som grundades 2015.

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

Sverige är en förlegad rest från bondesamhället som framför allt missgynnar elever med svåra hemförhållanden. Heddelin hänvisar till John Hattie som har sammanställt världens största forskningsöversikt om vad som påverkar elevers studieresultat. Christian Lundahl påpekar dock att även om det finns vetenskapligt stöd för att det långa sommarlovet påverkar elevernas lärande negativt, så finns det mycket få studier där tvåterminssystem har jämförts mot treterminssystem.

Syfte och frågeställningar

Som ett led i det fortsatta arbetet kring förslaget om att införa treterminssystem har syftet med denna rapport varit att synliggöra för- och nackdelar med detta införande.

De frågeställningar som vi har utgått ifrån i sammanställningen är:

- 1) Vad finns det för vetenskapligt underlag för att införa ett treterminssystem?
- 2) Hur ser skolåret ut i länder som implementerar ett treterminssystem?
- 3) Hur ser elevernas kunskapsnivå ut (utifrån OECD:s PISA-analys) i länder med treterminssystem?

Analys

Vetenskapligt underlag för att införa treterminssystem

Enligt Hatties (2009) stora forskningsöversikt över vad som påverkar elevers studieresultat i såväl grundskola som gymnasium finns det negativa effekter av ett långt sommarlov, men dessa effekter är förhållandevis små i jämförelse med andra påverkansfaktorer och de överbryggas snabbt när skolan sätter igång igen. För elever från missgynnade hemförhållanden är effekterna större än för elever med en mer gynnsam bakgrund, men Hattie menar att det går ganska snabbt för eleverna att ta igen det som gått förlorat efter ett längre uppehåll. Påverkansfaktorn är något större på matematik än på läsning. Även de svenska pedagogikforskarna Jan Håkansson och Daniel Sundberg (2012) konstaterar att organisatoriska påverkansfaktorer är ganska svaga, medan lärarkompetens och undervisningskvalitet har i särklass starkast påverkan på studieresultaten.

Enligt Christian Lundahl saknas det idag studier på grundskole- och gymnasial nivå som jämför treterminssystemet med det i Sverige gängse tvåterminssystemet. Det finns dock en jämförande studie som genomförts på universitetsnivå där resultatet visar att treterminssystem gav något bättre resultat. Vinsten låg i att studenterna inte sköt upp arbetsuppgifter utan tog mer tag i studierna (Lundahl, 2019).

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

De studier vi har hittat, där effekterna av ett långt sommarlov har analyserats eller där fördelar och nackdelar med olika skolkalendrar har jämförts, kommer företrädesvis från USA. I dessa studier råder det konsensus om att sommarlovet leder till kunskapsstapp hos eleverna (Cooper et al., 1996; Downey et al., 2004; Graves, 2010; Finnie et al., 2018). En studie visade att kunskapsstappet motsvarade åtminstone en månads undervisning (Cooper et al., 1996). Kunskapsstappet har visat sig extra stort hos elever med socioekonomiskt utsatt bakgrund, vilket antas bero på att dessa elever inte har samma tillgång till pedagogiska aktiviteter under sommaren som elever från mer välbärgade familjer (Cooper et al., 1996; Downey et al., 2004). Med anledning av detta har det föreslagits att antingen sommarskola eller ett kortare sommarlov i utbyte mot längre lov utspridda över läsåret skulle kunna motverka den kunskapslucka som uppstår under ett långt sommarlov (Cooper et al. 1996).

I USA innebär skolkalendern nio månaders undervisning och tre månaders sommarlov (traditionell kalender), alternativt nio – tolv veckors undervisning i taget med tre – fyra veckors lov (året-runt- kalender) (California department of education, 2020). Effekterna av dessa skolkalendrar är därmed svåra att direkt översätta till svenska förhållanden där det föreslagna treterminssystemet skulle innebära åtta veckors sommarlov i stället för tio veckor samtidigt som höst- och sportlov skulle vara två veckor långa istället för en vecka som det är idag (Edling, 2019, 20 nov). Utifrån vår frågeställning finns det ändå anledning att ta del av den vetenskapliga evidens som finns. Man bör dock ha i åtanke att denna baseras på ett system som inte är jämförbart med de system som hittills föreslagits eller introducerats på några platser i Sverige.

Cooper et al. (2003) genomförde en metaanalys över ca 50 studier med syftet att bedöma året-runt kalenderns påverkan på elevernas studieresultat. Författarna fann en liten positiv påverkan för eleverna som undervisades enligt året-runt-kalendern. Denna påverkan var störst för elever med socioekonomiskt utsatt bakgrund. En studie från 2011 (Graves, 2011) visar i motsats till studien av Cooper et al. (2003) att elever i Kaliforniska skolor som implementerar året-runt-undervisning uppnår sämre resultat än elever som följer en traditionell skolgång. De försämrade skolresultaten var särskilt tydliga för elever med socioekonomiskt utsatt bakgrund. Cooper et al. (2003) konstaterar dock i sin studie att underlaget för deras metaanalys var bristfälligt och att det inte finns några studier av tillräckligt hög kvalitet för att med säkerhet kunna säga att en året-runt-kalender har betydelse för elevernas kunskapsnivå.

En senare metastudie av Finnie et al. (2019) är inne på samma spår som Cooper et al. (2003), att det inte finns tillräckligt med evidens för att kunna avgöra om en året-runt-kalender har någon effekt på elevernas kunskaper. Författarna menar också att de positiva resultat som framkommit i en del studier kan bero på pedagogiska aktiviteter som genomförs under skolledigheterna. Dessa aktiviteter är i många fall obligatoriska och innebär därmed att eleverna i själva verket får mer undervisning än eleverna som följer den traditionella kalendern.

Det råder stor enighet bland forskare om att läraren är den i särklass viktigaste faktorn för elevernas lärande (se t.ex. Cummins, 2017; Crawford & Torgesen, 2006; Hattie, 2009; Pressley & Allington, 2015; Tjernberg & Heimdahl Mattson, 2014). Detta innebär att även om det långa sommarlovet har en viss negativ inverkan på elevernas skolresultat, så är det den sammanlagda undervisningstiden med en professionell lärare som har allra störst betydelse.

I en internationell metastudie identifierade Crawford och Torgesen (2006) framgångsrika skolor med hög måluppfyllelse. På samtliga dessa skolor var det sju faktorer som tydligt framträdde: ett starkt ledarskap, professionellt skickliga lärare, vetenskapligt understödda metoder och arbetssätt, effektiv schemaläggning, differentierad fortbildning, system för att identifiera elever i behov av extra stöd, föräldrasamverkan. Att samtliga dessa faktorer förekom visar på att de är nyckelkomponenter, menar Crawford och Torgesen, men det är de sju faktorerna i samspel som blir ett framgångskoncept.

Jämförelse av skolkalendern för länder med treterminssystem och Sverige, samt Estland och Finland

För att få en överblick över hur ett treterminssystem skulle skilja sig från dagens system gjordes en sammanställning över skolkalendrar för läsåret 2019/2020 från länder som implementerar treterminssystem (fig. 1). Som jämförelse lades den svenska skolkalendern in tillsammans med skolkalendern som används av Amerikanska gymnasiet i Göteborg. För att nyansera jämförelsen sammanställdes även skolkalendern för de i PISA-undersökningar högt presterande länderna Finland och Estland.

Det är enbart den svenska skolan och den finska skolan som startar undervisningen redan i augusti. Övriga länder startar undervisningen i början av september. Gemensamt för de flesta skolkalendrarna i jämförelsen är ett lov på en vecka i slutet av oktober. Den franska skolan och Amerikanska gymnasiet i Göteborg har dock ett lite längre lov här som sträcker sig över två veckor. Den portugisiska skolan sticker ut i jämförelsen med att inte ha något lov alls under hösten. Å andra sidan börjar skolåret i Portugal först den 10:e september, vilket är en hel månad senare än i Sverige. Alla skolkalendrar i jämförelsen har ledigt två veckor runt jul och nyår och undervisningen startar igen efter trettonhelgen. Majoriteten av skolkalendrarna har lov återigen i februari. Den svenska, japanska, engelska, estniska och finska skolan har en veckas lov medan Amerikanska gymnasiet i Göteborg och den franska skolan har lov i två veckor. Återigen sticker den portugisiska skolan ut med enbart tre dagars ledighet.

Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande

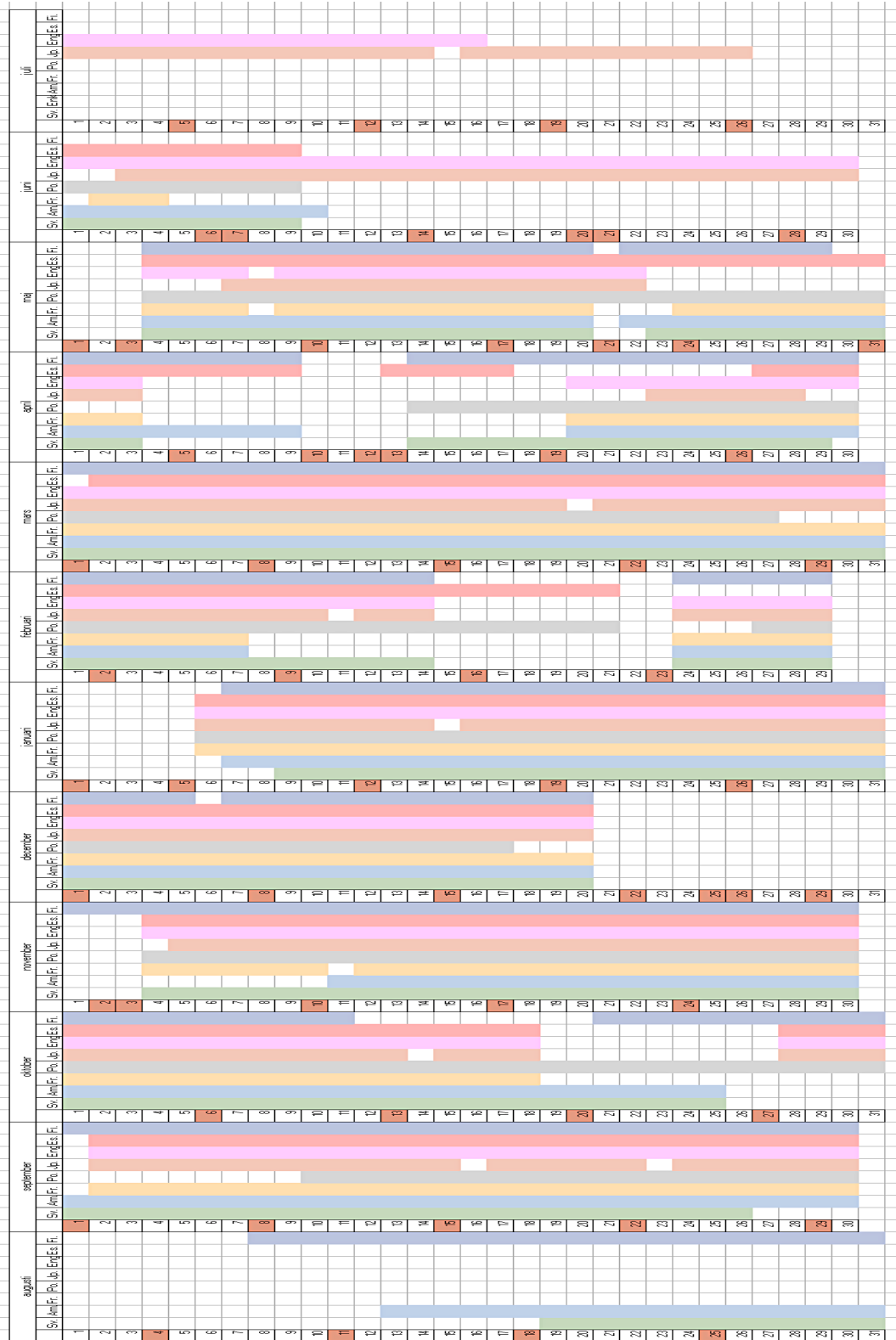

Fig. 1. Jämförelse av skolkalendern i en svensk kommun (Sv, grön färg), Amerikanska gymnasiet i Göteborg (Am, ljusblå), Frankrike (Fr, gul), Portugal (Po, grå), Japan (Jp, brun), England (Eng, rosa), Estland (Es, ljusröd) och Finland (Fi, mörkeblå).

Ifyllda rutor indikerar skoldagar. Tomma rutor indikerar skollov. Orangefärgade datum visar söndagar och nationella helgdagar i Sverige.

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

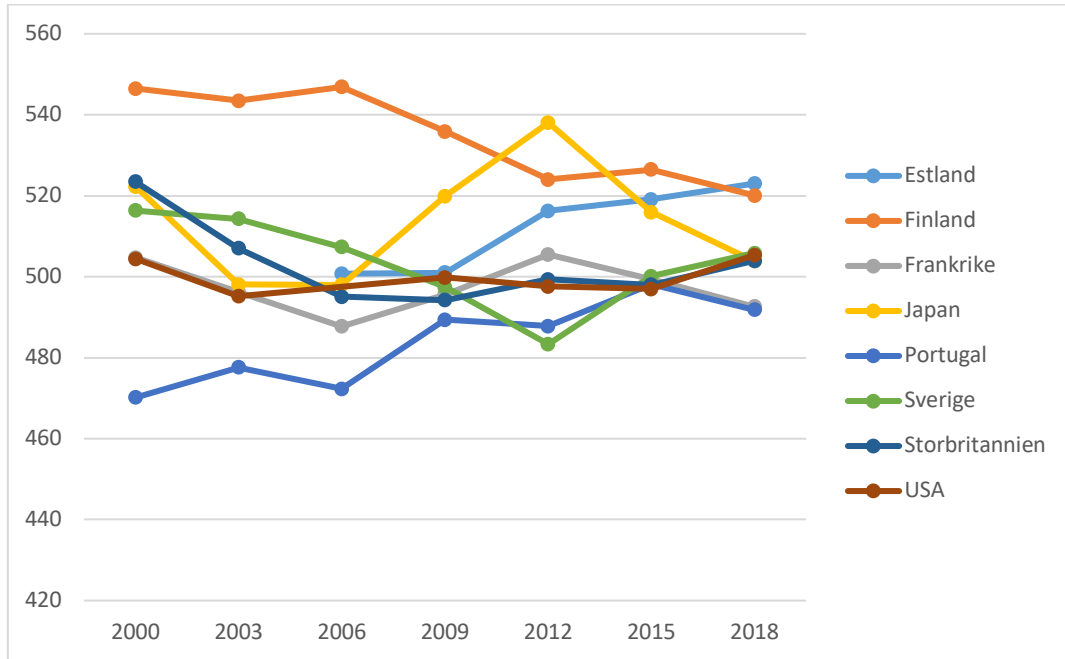
Runt påsk skiljer sig ledigheten åt en del. Den svenska skolan och Amerikanska gymnasiet i Göteborg har endast en veckas ledighet. Den franska, portugisiska, japanska och engelska skolan har ledigt i två veckor, medan den estniska skolan har ledigt en vecka efter påsk och den finska skolan bara har ledigt under helgdagarna. Alla skolkalendrar utom den japanska och den engelska skolan slutar i början av juni och har därmed ingen mer sammanhängande ledighet innan dess. Både den japanska skolan och den engelska skolan har ledigt en vecka i slutet av maj. Den engelska skolan slutar sedan i mitten av juli medan den japanska skolan slutar den sista veckan i juli.

Sammanfattningsvis visar det sig att flera länder som följer ett treterminssystem i själva verket har ett längre sommarlov. Portugal har det tydligaste treterminssystemet, men sommarlovet är hela 13 veckor långt. I Frankrike är sommarlovet 12 veckor långt. Dessutom har den franska skolan tre veckor mer ledighet än den svenska skolan under själva läsåret. Amerikanska gymnasiet i Göteborg, som marknadsför sig som en treterminsskola, har en vecka kortare sommarlov än den svenska skolan och i gengäld två veckor mer ledighet under läsåret. Den finska skolkalendern är mycket snarlik den svenska, medan den estniska skolkalendern innebär ett två veckor längre sommarlov. Den japanska och den engelska skolan sticker ut med att enbart ha fem respektive sex veckors sommarlov. Under terminerna har skolorna i dessa länder två veckors mer ledighet än den svenska skolan, men sett över ett helt år går alltså eleverna i engelska och japanska skolor fler veckor i skolan än vad elever i svenska skolor gör, vilket torde innebära att eleverna har mer undervisningstid totalt.

Jämförelse av PISA-resultat för länder med treterminssystem och Sverige, samt Estland och Finland

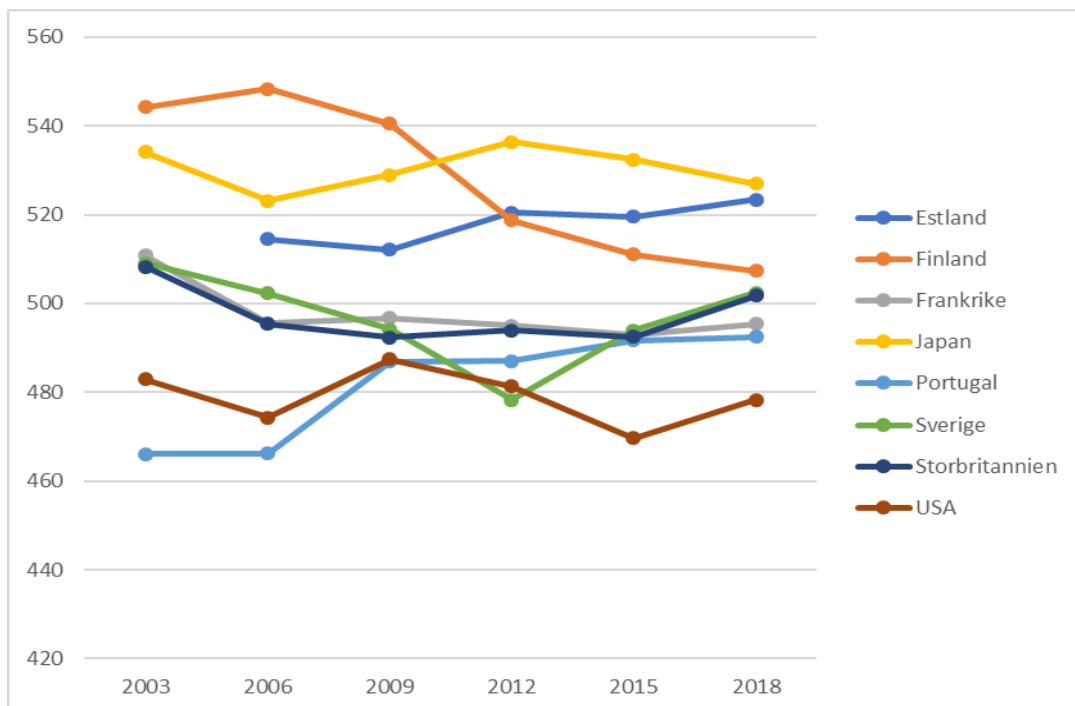
För att försöka få en överblick över hur elevers kunskapsnivåer ser ut i länder med olika skolkalendrar jämfördes PISA-resultaten över tid i Sverige, Frankrike, Portugal, Japan, Storbritannien, Estland, Finland och USA (Figur 2–4). Jämförelsen är inte statistiskt säkerställd, men ger ändå en fingervisning om elevernas kunskapsnivåer i de respektive länderna. PISA står för Program for International Student Assessment och är världens största elevstudie. I studien jämförs 15-åringars kunskaper inom läsförståelse, matematik och naturkunskap mellan olika länder. Studien har genomförts vart tredje år sedan år 2000. Det första året analyserades enbart elevernas läsförståelse. År 2003 tillkom kunskaper i matematik och 2006 tillkom kunskaper i naturvetenskap (Skolverket 2020). I den senaste undersökningen låg Estland och Finland högst i läsförståelse (Figur 2). Japan har tidigare legat högt i läsförståelse men var vid den senaste undersökningen nere på samma nivå som Sverige, Storbritannien och USA. Frankrike och Portugal är de länder som visar lägst resultat vad gäller läsförståelse.

Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande

Figur 2. Medelvärden över tid vad gäller 15-åringars **läsförståelse** i olika länder enligt PISA (Program for International Student Assessment)

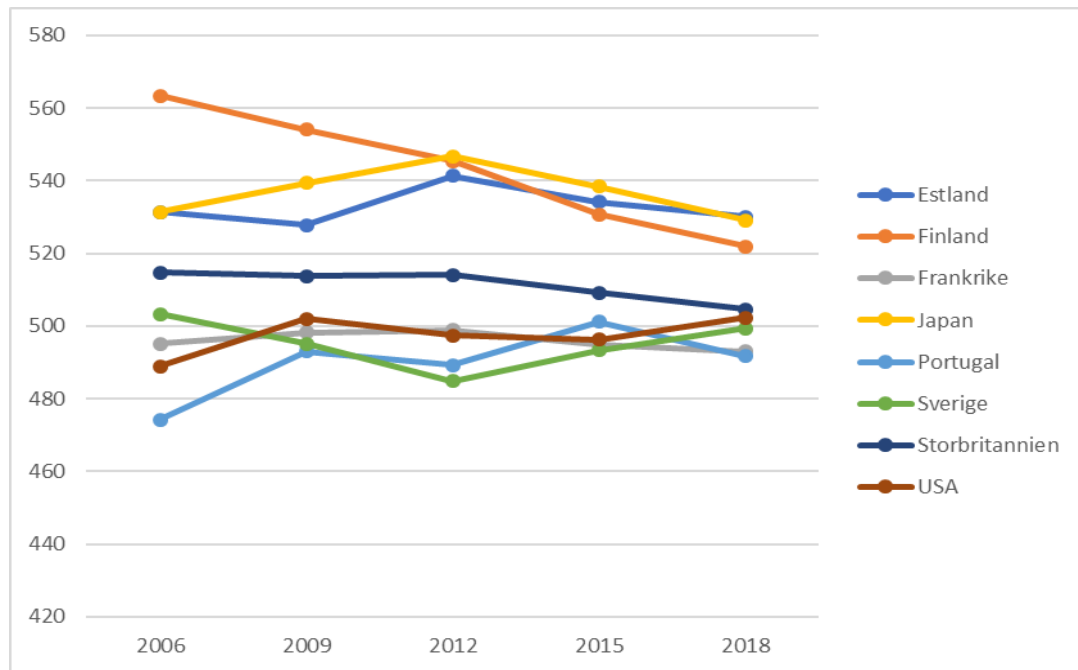
I matematik visar den senaste undersökningen att eleverna i Estland och Japan har en högre kunskapsnivå än i övriga länder (Figur 3). I Finland har matematikkunskaperna sjunkit de senaste åren och de ligger nu på liknande nivå som i Sverige och Storbritannien, med Frankrike och Portugal strax bakom. I matematik utmärker sig USA med en betydligt lägre nivå än övriga länder.

Figur 3. Medelvärden över tid vad gäller 15-åringars resultat i **matematik** i olika länder enligt PISA (Program for International Student Assessment)

I naturvetenskap utmärker sig Estland, Japan och Finland med en betydligt högre kunskapsnivå än övriga länder (Figur 4). Även här ligger Portugal och Frankrike något lägre än övriga länder.

Sammantaget visar analysen att Estland och Finland, som har liknande terminsindelning som i Sverige, ligger högt i samtliga PISA-undersökningar. Även Japan, där eleverna endast har fem veckors sommarlov, ligger högt. Som nämnts tidigare får dock de japanska eleverna fler undervisningsveckor per år än vad till exempel svenska elever får. Frankrike, som följer en liknande kalender som den som Amerikanska gymnasiet i Göteborg följer, och Portugal som följer en tydlig treterminskalender, ligger generellt sett lägre än Sverige i PISA-undersökningarna. Dock har både Frankrike och Portugal längre sommarlov än vad vi i Sverige har. Sammantaget visar jämförelsen av skolkalendrar och PISA-resultat att det inte går att dra några slutsatser kring vilket system som skulle vara bäst för elevernas lärande.

Figur 4. Medelvärden över tid vad gäller 15-åringars resultat i **naturvetenskap** i olika länder enligt PISA (Program for International Student Assessment)

Diskussion

Det finns i dagsläget inga entydiga studier som visar att ett treterminssystem skulle vara bättre för elevernas lärande än dagens tvåterminssystem. De studier som finns är dessutom motsägelsefulla. Förespråkare för treterminssystemet framhåller ofta det långa sommarlovet som problematiskt då eleverna tappar mycket av sina kunskaper. Enligt Hatties metastudie (2009) är dock effekten av ett långt sommarlov liten och det kunskapsstapp som uppstår tas snabbt igen när skolan åter kommer igång.

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

I vår jämförelse av olika länders PISA-resultat ligger Estland och Japan högt i alla tre kategorier. Estland har 12 veckors sommarlov, medan de japanska eleverna bara har 5 veckors sommarlov. Vår analys visar alltså att det inte finns någon korrelation mellan längden på sommarlovet och elevernas kunskapsnivå.

Vi har inte hittat några studier alls om hur mycket sommarlovet skulle behöva kortas för att minska eventuella kunskapsstapp. Det är även oklart hur två veckor långa lov under höst och vår påverkar elevernas lärande. Att förkorta sommarlovet till förmån för längre lov under hösten och våren skulle alltså kunna leda till försämrade resultat genom att det blir fler tillfällen per år som kan ge upphov till kunskapsstapp. Lärare vid en gymnasieskola i en av de kommuner där treterminssystemet diskuteras menar att det kan vara svårt att fortsätta ett undervisningsblock efter ett två veckors långt lov då eleverna har glömt alldeles för mycket av det som gjordes före lovet. Majoriteten av alla examinationer skulle därför behöva läggas före loven vilket skulle medföra en mer ojämn arbetsbelastning för både elever och lärare.

Rektor Peter Heddelin menar att ett kortare sommarlov framför allt skulle gynna elever från socioekonomiskt utsatta områden. De studier som finns inom detta område kommer dock företrädesvis från USA där det finns en kultur att elever från socioekonomiskt fördelaktiga hemförhållanden deltar i akademiska aktiviteter under loven. Denna kultur finns inte i Sverige på samma sätt. Det är därför oklart om, och i så fall vilka, elever som skulle gynnas av ett kortare sommarlov. Det treterminssystem som Heddelin infört på Amerikanska gymnasiet i Göteborg innebär dessutom endast 1 veckas kortare sommarlov, vilket inte torde göra så stor skillnad. Heddelin menar också att ett treterminssystem skulle underlätta för lärare då de skulle ge prognoser till eleverna vid varje terminsslut och därmed inte behöva ”jaga eleverna” vid läsårets slut. Att följa upp elevernas utveckling genom att ge prognoser flera gånger per år kräver dock inget treterminssystem. Däremot kan man fråga sig om för mycket uppföljning kan tänkas stjälja värdefull tid som lärarna i stället borde lägga på undervisning.

I Japan gjorde man för några år sedan ett försök med att införa två terminer istället för tre. Detta var intressant nog för att eleverna skulle få mer undervisningstid. Även om några skolor fortfarande arbetar enligt tvåterminssystemet så är det många skolor som har återgått till tre terminer. Det är det system som japanerna är vana vid och återgången visar att det kan vara svårt att förändra en djupt befast kultur (Megumi Honjo, 2020, 18 feb. personlig kommunikation). Detta visar att även kultur och vanor måste tas i beaktande när man planerar för en stor förändring. En annan fråga som måste finnas med i åtanke är var grundskoleelever ska befinna sig och vad de ska göra under de längre höst- och sportloven. Det är inte självklart att vårdnadshavare kan vara lediga under dessa perioder.

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

Vi ser inte att det finns några vetenskapliga belägg för att flytta ledighetsveckor från sommarlovet till andra lov under terminen. Det finns däremot belägg för att lärandet kan förbättras om eleverna får mer tid tillsammans med professionellt skickliga lärare (se t.ex. Cummins, 2017; Pressley & Allington, 2015; Timperley, 2019). Förutsättningarna för lärande handlar dock mer om hur läraren utformar och iscensätter undervisningen i klassrummet än om tiden som spenderas där (Berge et al., 2019; Cummins, 2017; Forsling, Tjernberg & Roos, 2019; Liberg, af Geijerstam & Folkeryd, 2010). Vi kan därmed utifrån vår analys konstatera att skolkalenderns utformning har ringa betydelse för elevernas lärande i jämförelse med kvalificerad undervisning.

Referenslista

- Berge, K.L., Skar, G., Matre, S., Solheim, R., Evensen, L.S., Otnes, H., & Thygesen, R. (2019). Introducing teachers to new semiotic tools for writing instruction and writing assessment: consequences for students' writing proficiency. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 26(1), 6-25, Doi: 10.1080/0969594X.2017.1330251
- California department of Education (2020). Year-round education program guide. Hämtad 2020-03-10 från: <https://www.cde.ca.gov/ls/fa/yr/guide.asp>
- Cooper H, Nye B, Charlton K, Lindsay J, Greathouse S (1996). The effects of summer vacation on achievement test scores: a narrative and meta-analytic review. *Rev Educ Res*. 66(3): 227-268
- Cooper H, Valentine JC, Charlton K, Melson A (2003). The effects of modified school calendars on student achievement and on school and community attitudes. *Rev Educ Res*. 73(1):1-52
- Cummins, J. (2017). Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid. Stockholm: Natur & Kultur.
- Crawford, E. C., & Torgesen, J. K. (2006). *Teaching all students to read: Practices from Reading First schools with strong intervention outcomes*. Tallahassee: Florida Center for Reading Research, Florida State University.
- Downey DB, Von Hippel PT, Broh BA (2004). Are schools the great equalizer? Cognitive inequality during the summer months and the school year. *Am Soc Rev*. 69(5):613-635
- Edling, M (2019, 20 nov.). Pilotförsök med tre terminer. *Skolledaren*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://www.skolledarna.se/Skolledaren/Artikelarkiv/2019/pilotforsok-med-tre-terminer/>
- Eidenskog, J (2018, 17 nov.). Gymnasiet i Göteborg blir först med tre terminer. *Svt nyheter*. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/gymnasie-i-goteborg-blir-forst-med-tre-terminer>
- Enköpings kommun (2019). *Enköpings grundskolor pausar tre terminer*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://enkoping.se/forskola-och-skola/nyheter/lista/2019-12-11-enkopings-grundskolor-pausar-tre-terminer.html>
- Enköpings kommun. *Läsårstider och lov*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://enkoping.se/forskola-och-skola/skolbarn/grundskola/lasarstider-och-lov.html>
- European Commission/EACEA/Eurydice (2019). *The Organisation of School Time in Europe. Primary and General Secondary Education – 2019/20*. Eurydice Facts and Figures. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Finnie, R.K.C., Peng, Y., Hahn, R.A., Johnson, R.L., Fielding, J.E., Truman, B.I., Muntaner, C., Fullilove, M.T., Zhang, X. (2019). Examining the Effectiveness of Year-Round School Calendars on Improving Educational Attainment Outcomes Within the Context of

*Larsson & Tjernberg: Fördelar och nackdelar med treterminssystem:
En rapport om terminsindelningens betydelse för elevernas lärande*

- Advancement of Health Equity: A Community Guide Systematic Review. *J Public Health Manag Pract.* 25(6):590-594. DOI: 10.1097/PHH.0000000000000860.
- Forsling, K. Tjernberg, C. & Roos, C. (2019). *Lärarens navigation i komplexa skriftspråkspraktiker*. I: B. Ljung Egeland, T. Roberts, E. Sandlund, & P. Sundqvist (red.) (2019) *Klassrumsforskning och språk(ande): Rapport från ASLA-symposiet i Karlstad, 12-13 april, 2018*. ASLA:s skriftserie; 27. Karlstad: Karlstads universitet
- Graves, J. (2001) Effects of year-round schooling on disadvantaged students and the distribution of standardized test performance. *Economics of Education Review.* 30, 1281–1305 DOI:10.1016/j.econedurev.2011.04.003
- Liberg, C., af Geijerstam, Å., & Wiksten Folkeryd, J. (2010). *Utmana, utforska, utveckla!: Om läs- och skrivprocessen i skolan*. Lund: Studentlitteratur.
- Lundberg, C. (2019). *Forskare vill nyansera bilden om tre terminer*. Intervju publicerat 18 augusti 2019, SvT Nyheter. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/forskare-vill-nyansera-bilden-om-tre-terminer>
- Hattie, J. A. C. (2009). *Visible learning: a synthesis of over 800 metaanalyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Helsingfors stad (2019). *Lov och arbetstider i skolorna*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://www.hel.fi/helsinki/sv/fostran-och-utbildning/loma-ajat>
- Hjelm, A (2020, 1 juli). Inget treterminssystem i Malmö. *Skolvärlden*. Hämtad 2020-09-21 från: <https://skolvärlden.se/artiklar/inget-treterminssystem-i-malmo>
- Håkansson, J. & Sundberg, D. (2012). *Utmärkt undervisning. Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Håkansson, J. (2011). *Synligt lärande, presentation av en studie om vad som påverkar elevers studieresultat*. Sveriges kommuner och landsting.
- Pressley, M., & Allington, R. (2015). *Reading instruction that works: The case for balanced teaching* (4th ed.). New York, NY: Guilford.
- Public Holidays Global (2020). *Start planning Estonia school holidays*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://publicholidays.ee/school-holidays/>
- Skolverket (2020). *PISA: en studie om kunskaper i matematik, naturvetenskap och läsförståelse*. Hämtad 2020-03-12 från: <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/internationella-jamforande-studier-pa-utbildningsområdet/pisa-internationell-studie-om-15-aringars-kunskaper-i-matematik-naturvetenskap-och-lasforstaelse>
- Stjärned, P-O (2019, 18 aug.) *Forskare vill nyansera bilden om tre terminer*. *Svt nyheter*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vast/forskare-vill-nyansera-bilden-om-tre-terminer>
- Tjernberg, C., & Heimdahl Mattson, E. (2014) *Inclusion in practice: a matter of school culture*. *European Journal of Special Needs Education*, 29, 2, 247-256. DOI: 10.1080/08856257.2014.891336 www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08856257.2014.891336
- Timperley, H. (2019). *Det professionella lärandets inneboende kraft* (L. Sjösten, övers.). Lund: Studentlitteratur.
- Welcome to France (2019). *The school year*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://www.welcometofrance.com/en/fiche/the-school-year>
- World schools (2018). *School holidays in Japan 2019*. Hämtad 2020-03-03 från: <https://world-schools.com/school-holidays-in-japan-2019/>